

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ

АҚПАРАТТЫҚ ХАБАРЛАР

2017 жылғы 26 қыркүйек

Ұлттық Банктің басшысы ҚР Үкіметінде сақтандыру мәселелері жөніндегі заң жобасын таныстырды

Бүгін ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Д. Ақышев ҚР Үкіметінің отырысында «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заңның жобасын ұсынды.

Д. Ақышев отырыста баяндама жасай отырып, «соңғы жылдардағы экономикалық белсенділіктің бәсеңдеуі және қаржы нарығында жаңа технологияларды енгізу, қаржы секторының барлық сегментінде және ең алдымен сақтандыру нарығында қолданыстағы бизнес-процестерді бейімдеуді және қайта құруды талап етеді» деп атап өтті. Өткен жылдары сақтандыру нарығы, Ұлттық Банктің басшысы атап өткендей, азаматтар мен кәсіпорындардың мүліктік мүдделерін қорғаудың тиімді тетігіне айналған жоқ. Тиісінше, ел экономикасының дамуында осы нарықтың маңызы әлі де төмен болып отыр.

«Барлық сақтандыру ұйымының сақтандыру сыйлықақылары мен активтерінің мөлшері соңғы 10 жылда тиісінше ІЖӨ-нің 1%-нан және 2%-нан аспайды. Біз дамыған елдерден ғана емес, Кеңес дәуірінен кейінгі көптеген көршілерден артта қалып отырмыз, мысалы, ЭЫДҰ елдеріне ІЖӨ-ге сыйлықақы 7,5%, – деп жалғастырды ол. – Сонымен бірге сақтандыру секторы ДСҰ-ның нарыққа шетелдік компаниялардың филиалдарын кіргізу талаптары іске асырылатын алғашқы сегмент болады. Мұндай жағдайларда ұлттық сақтандыру секторында шетелдік ойыншылар тарапынан болатын бәсекеге төтеп беретін орнықты даму моделін қамтамасыз ету үшін уақыт аз қалады. Сондықтан ортаның өзгеруі және сақтандыру нарығының алдындағы сын-қатерлер заңнаманы одан әрі жетілдіруді талап етеді».

Оның айтуы бойынша, «заң жобасы сақтандыру қызметтері қолжетімділігінің еліміздің ірі қалаларында ғана емес, сонымен қатар өңірлерінде де өсуіне жағдайлар жасауға, халық және бизнес үшін сақтандыру қызметтерінің сапасын арттыруға және құнын төмендетуге, сақтандыру қызметтерін тұтынушылардың құқықтарын қорғауды күшейтуге, сақтандыру нарығының қаржылық орнықтылығын қамтамасыз етуге бағытталған».

Сақтандыру нарығының орнықты дамуы үшін қажетті заң жобасы 3 кодекс пен 19 заңға өзгерістер мен толықтырулар енгізуді көздейді, – деп толықтырды Д. Ақышев.

Сақтандыру саласындағы жаңа заң жобасы Қазақстанда онлайн-сақтандыруды дамытуға түрткі болады

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заңның жобасында онлайн-сақтандыруды енгізу көзделген. Бұл жайлы бүгін ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев ҚР Үкіметінің отырысында сөйлеген сөзінде хабарлады.

«Әлемде онлайн-сатып алушылардың үлесі 40%-ды құрайды. 2015 жылы тұтынушылардың 79%-ы таяу жылдары сақтандыру құжатын электрондық арналар арқылы сатып алуға дайын екендігін білдірді. Мысалы, Ұлыбританияның 70%-дан астам тұрғыны сақтандыру құжатын телефон немесе Интернет арқылы сатып алады. Францияда онлайн полисті сатып алушы клиенттердің үлесі 50%-ға жуық», – деген статистиканы Қазақстан Ұлттық Банкінің басшысы келтірді.

Д.Ақышев Қазақстанда халықтың онлайн-сақтандыруды енгізу нәтижесінде сақтандыру шарттарын электрондық нысанда жасау мүмкіндігі бар екендігін атап өтті. Осыған дейін, оның айтуынша, құқықтық база мұндай өнімді толық көлемде енгізуге мүмкіндік берген жоқ.

«Заң жобасы қабылданған жағдайда сақтандыру компанияларының интернет-ресурстары арқылы офиске бармай немесе агенттің қатысуынсыз сақтандыру шарттарын жасауға болады. Сондай-ақ сақтандыру төлемдерін алу үшін онлайн өтініш жасау мүмкіндігі пайда болады, – деді ол. – Тиісінше, автоматтандыру деңгейіне және сақтандыру компанияларының интернет-ресурстарына, дербес деректерді қорғауға және киберқауіпсіздікке талаптар белгілеу болжанады».

Сондай-ақ, Д.Ақышев онлайн-сақтандыру географиялық қолжетімділікті қамтамасыз етеді және халық пен бизнес үшін сақтандыру қызметтерінің құнын төмендетуге мүмкіндік беретіндігін атап өтті. Сақтандыру рәсімдері және төлемдер барынша жеңілдетіледі, бұл барлық бизнес-процестерді айтарлықтай тездетуге мүмкіндік береді.

Оның айтуынша, «сақтандыру шарттары бойынша «Бірыңғай сақтандыру дерекқоры (БСДҚ) онлайн сақтандырудың негізгі элементі болады».

«БСД міндетті сақтандыру полистері бойынша бірыңғай есепке алатын ұйым және «қойма» болады. «Эталондық дерекқорды» қалыптастыру, оның басқа базалармен интеграциясы сақтандыру ұйымдарының клиенттері, сыйлықақылар және төлемдер бойынша барлық деректің шынайы болуын, актуарлық кестелер мен сақтандыру тарифтерінің негізделуін қамтамасыз етеді. Мемлекеттік органдардың және ұйымдардың ақпараттық жүйелерімен және дерекқорларымен интеграция адамдарды қашықтан сәйкестендіруге, қолданыстағы электрондық полистің жасалуын және бар-жоғын тексеруге мүмкіндік береді», – деп қосты Д. Ақышев.

Жаңа заң жобасы қазақстандық туристердің мүлктік мүддесін қорғайды – Ұлттық Банк

Туроператордың немесе турагенттің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін міндетті сақтандыру саласындағы қолданыстағы заңнама туристердің мүддесін қорғауға мүмкіндік бермейді. Бүгін бұл туралы ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев РҚ Үкіметінің отырысындағы баяндамасында хабарлады.

«Мысалы, қазіргі кезде туристер сақтандыру төлемдерін шетелден қайтып келгеннен кейін және соттың заңды күшіне енген шешімі негізінде ғана алады.

Сақтандыру оқиғасы басталғанда туристің шетелде қорғалмауы айқын. Туристің сақтандыру төлемін алу құқығы пайда болатын оқиғалардың толық тізбесі жоқ. Зардап шеккен туристердің мүддесін қорғау үшін сақтандыру өтемінің сомасы да бірдей емес», – деп мысал келтірді Д. Ақышев. Ол сақтандырудың осы класының шығынды болуына байланысты сақтандырудың осы түріне лицензиясы бар 17 сақтандыру ұйымының 10-ы лицензиясын тапсырғандығын атап өтті.

«Қазақстандық туристерді қорғау мақсатында «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заң жобасы шет елге шығатын туристің өзінің мүлдіктік мүддесін міндетті сақтандыруға көшуді көздейді», – деп хабарлады ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы.

Д. Ақышев айтқандай, шет елге шығатын туристі сақтандыруды міндетті сақтандыру бағдарламаларының бірі бойынша шығу туризмі саласындағы туроператор шығатын еліне және күндер санына қарай жүзеге асыратын болады. «Бағдарламалар халықаралық талаптар мен өнімдерге сай келеді және туристің өмірі мен денсаулығына зиян келтірумен байланысты: жазатайым оқиға, шұғыл/жедел көмек, репатриациялау базалық әлеуметтік тәуекелдерді қамтиды. Қамту есебінен сақтандыру құны жоғары болмайды (күніне шамамен 340 теңге). Сақтандырумен қамту – 3,4 – 17 млн. Теңге аралығында болады», – деп түсіндірді Ұлттық Банктің басшысы.

Д. Ақышев Қазақстанда міндеттелген сақтандыруды енгізу ұсынысы туралы айтты

Халықаралық тәжірибені ескере отырып «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заңның жобасында міндеттелген сақтандыруды енгізу көзделген. Бұл жөнінде бүгін ҚР Ұлттық Банкінің Басшысы Данияр Ақышев ҚР Үкіметінің отырысында сөз сөйлеу кезінде айтып берді.

«Көптеген елдердің тәжірибесі дәстүрлі міндетті сақтандырудан оның модификацияланған түріне – міндеттелген сақтандыруға өту үрдісін көрсетті. Мысалы, Францияның заңнамасында міндетті сақтандырудың 104 түрі бар, олардың 4 ғана дәстүрлі міндетті сақтандыруға жатады. Қалған 100 міндеттелгенге жатады», – деді Д.Ақышев.

Міндеттелген сақтандырудың артықшылығы, Д. Ақышевтың сөзі бойынша, сақтандыру шарты болуы туралы талапты заңнамалық бекіту және оның маңызды талаптары кезінде сақтандырудың нақты талаптары арнайы заңда емес, шартта белгіленгендігінде.

Д. Ақышевтың айтуы бойынша, қазіргі уақытта міндеттелген сақтандыруға ұқсас сақтандыру кеден өкілінде, уақытша сақтау қоймаларының иесінде АҚЖ сақтандыру шартының болуы көзделген «Қазақстан Республикасындағы кеден ісі туралы» ҚР кодексінде іске асырылған. Сондай-ақ, осындай нормалар «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» ҚР Заңында жазылған, онда жеке сот орындаушысында сақтандыру шартының болуы талап етіледі.

«Міндеттелген сақтандыруды енгізу сақтандыру шартының тараптарына клиенттің мүдделерін қанағаттандыратын сақтандырудың икемді талаптарын көздеуге, сақтандыру өнімдерін жақсартуға және тәуекелдердің нақты тізбесін анықтауға мүмкіндік береді, – деді Д. Ақышев. – Кәсіби жауапкершілікті міндеттелген сақтандыру жауапкершілікті мемлекет алдындағы – әкімшілік аядан үшінші тұлғалар алдындағы – азаматтық-құқықтық

аяға ауыстыру кезінде мемлекеттік органдар тарапынан тексеру санын төмендетуге мүмкіндік береді».

Жаңа заң жобасында сақтандыру омбудсманының өкілеттіктерін кеңейту көзделген – Д. Ақышев

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заң жобасында тараптардың сотқа жүгіну құқығын сақтай отырып, сақтандырудың барлық: міндетті және ерікті сыныптарына омбудсманның өкілеттігін кеңейту көзделеді. Бұл жөнінде бүгін ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы Данияр Ақышев ҚР Үкіметінің отырысында сөз сөйлегенде хабарлады.

Д. Ақышев ҚР-дағы сақтандыру омбудсманы институты 2008 жылдан бастап жұмыс істегенін еске салды. Қазіргі уақытта сақтандыру омбудсманы көлік құралдары иелерін тек міндетті сақтандыру шарттары бойынша тараптар арасындағы дауларды сотқа дейін реттеуді жүзеге асырады.

Сондай-ақ, Ұлттық Банк Төрағасы заң жобасы Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қорының қосымша кепілдіктер беруді көздейтінін айтты. «Кепілдік беру жүйесінен төлемдер аннуитет және басқа шарттар бойынша сақтандыру төлемдерін жүзеге асырудың үздіксіздік болуын қамтамасыз ету үшін жүзеге асырылатын болады», – деді ол.

«Заң жобасында жүйеге қатысушылардың жарналары есебінен қалыптастырылған қор активтерін және акционерлердің салымдары есебінен қалыптастырылған активтерді жеке есепке алу көзделген», – деді сөзін қорыта келе ҚР Ұлттық Банкінің Төрағасы.

Еске сала кетсек, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сақтандыру және сақтандыру қызметі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» заңның жобасы 3 кодекс пен 19 заңға өзгерістер мен толықтырулар енгізуді көздейді.

Толығырақ ақпаратты мына телефон бойынша алуға болады:

+7 (727) 270 45 85

e-mail: press@nationalbank.kz

www.nationalbank.kz